

turku åbo

Saap.
Anl. 06 -05- 2014
Dno 5043 - 2014
(045)

Turun Kaupunki

**Yhteenveto tilinpäätöksen
31.12.2013 tilintarkastuksesta**

6.5.2014

Raportin sivumäärä 11

Raportti tilinpäätöksen 31 12 2013 tilintarkastuksesta

Luonnosversio29 4 2014.docx

Sisällys

1	Tarkastuksen tavoite	3
2	Yhteenveto tarkastuksesta	3
3	Tarkastuksen suorittaminen	3
4	Tarkastushavainnot	4
4.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	4
5	Riskiarviointi	5
5.1	Hanketarkastukset	5
5.2	Yleiset havainnot	5
5.3	Tilinpäätöseräkohtaiset havainnot	8
5.4	Konsernitilinpäätös	10
6	Muut asiat	11
6.1	Raportointimme tilikauden aikana	11

1 Tarkastuksen tavoite

Vuoden 2013 tilintarkastus on suoritettu ennalta laaditun tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Tilikauden päättymisen jälkeen on tarkastettu kaupungin tilinpäätös, konsernitilinpäätös, liikelaitosten ja taseyksiköiden erillistilinpäätökset sekä tilinpäätöksiä tukeva dokumentaatio.

Tarkastuksen tavoitteena on varmistua siitä, että tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen sekä erillis-tilinpäätökset antavat kuntalain 68 ja 68a §:n mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

2 Yhteenveto tarkastuksesta

Tehdyn tilinpäätöstarkastuksen perusteella toteamme seuraavaa:

- Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin, sen konsernin ja liikelaitosten tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.
- Tilinpäätös on laadittu kuntalain sekä kirjanpitolain ja -asetuksen säännösten ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.
- Toimialakohtaisia talousarviolityksiä ei ole viety kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi tilikauden aikana eikä myöskään sen päättymisen jälkeen.
- Tilinpäätökseen on jaksotettu vuodelle 2013 kuuluvat tuotot ja kulut hyvän kirjanpitolavan mukaisesti riittävällä tarkkuudella oikein.
- Huolimatta siitä, että kaupungin taseessa 31.12.2013 on kertyneitä edellisten tilikausien ylijäämiä, haluamme kiinnittää huomiota sekä toimintakatteen että vuosikatteen vuosittaiseen heikkenemiseen viime vuosina.

3 Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastusta tehtiin sekä talouspalvelukeskuksessa että konsernihallinnon talouden ja rahoituksen yksikössä ja toimistotöinä. Helmikuun alussa oli tapaaminen tilinpäätöksen laatimisesta vastaavien henkilöiden, tarkastustoimen tarkastajien ja tilintarkastajan kesken koskien tilinpäätöksessä esiin tulleita merkittävämpiä asioita. Yhteydenpitoa tilinpäätösasioista jatkettiin tarkastuksen aikana.

Tarkastus suoritettiin maaliskuu- ja huhtikuun aikana. Tarkastus sovittiin alun perin sellaiseen ajankohtaan, jolloin kaikki kirjanpitiöviennit olisi tehty ja tase-erittelyt valmiina. Kirjanpidon ja tilinpäätösdokumentaation valmistuminen viivästyi kuitenkin aiempiin vuosiin verrattuna siten, että tarkastusta jouduttiin tekemään ennen kirjausten ja dokumenttien valmistumista. Merkittävä osa tarkastuksesta voitiin suorittaa vasta sen jälkeen, kun kaupunginhallitus oli käsitellyt ja allekirjoittanut tilinpäätöksen.

Tarkastus sujui muutoin hyvässä yhteistyössä kaupungin henkilöstön kanssa. Kirjanpidon valmistumisen viivästymisen vuoksi kaikki materiaali ei ollut käytettävissä alkuperäisessä aikataulussa, mutta saimme materiaalia käyttöömme sen valmistumisen myötä.

Tilinpäätöstarkastukseen osallistuivat KPMG:n tarkastajista JHTT, KHT Leif-Erik Forsberg, JHTT, KHT Jorma Nurkkala, KHT Mari Säynäjoki, Minna Havia-Niemi ja Fredrik Salonen.

4 Tarkastushavainnot

4.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tilikausi 2013 toteutui talousarviossa ennustettua parempana. Koko kaupungin tulos on 16,0 milj. euroa ylijäämäinen. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 7,0 milj. euroa. Toimintakuluissa alitukset olivat henkilöstökuluissa 2,5 milj. euroa ja muissa toimintakuluissa 5,8 milj. euroa. Verotulot ylittivät muutetun talousarvion 20,2 milj. euroa ja vuosikatteesta muodostui 23,8 miljoonaa euroa ennustettua parempi.

Alla olevassa taulukossa on esitetty merkittävimmät talousarviomäärärahojen ylitykset lautakunnittain. Merkittävin ylitys on Hyvinvointitoimialalla (Sosiaali- ja terveyslautakunta).

Turun kaupunki (miljoonaa euroa)	Toimintakate				
	talousarvio 2013 (muutoksin)	toteuma 2013	poikkeama	toteuma 2012	muutos (2013 vrt 2012) %
koko kaupunki	-1 013,0	-1 007,0	6,0	-964,2	-42,8 4,4 %
Sosiaali- ja terveysltk	-574,8	-586,9	-12,1	-551,0	-35,9 6,5 %
Kasvatus- ja opetusltk	-272,7	-275,6	-2,9	-269,5	-6,1 2,3 %
Liikuntaltk	-17,7	-18,3	-0,5	-17,2	-1,0 6,0 %

Talousarviomäärärahojen ylityksiä ja niihin johtaneita syitä on analysoitu toimintakertomuksessa. Sen mukaan Sosiaali- ja terveyslautakunnan asiakaspalveluiden ostot ylittyivät yhteensä 16,2 milj. euroa, mistä sairaanhoitopiirin maksuosuuksien ylitys oli 7,7 milj. euroa. Kaupungin maksuosuus sairaanhoitopiirin menoista kasvoi edellisvuoteen verrattuna 11,1 %, kun talousarviossa arvioitiin kasvun olevan 4,9 %.

Sekä Sosiaali- ja terveyslautakunta että Kasvatus- ja opetuslautakunta ovat kokouksissaan käsitelleet talousarvion toteumaa ja ennustetta vuoden 2013 aikana säännöllisesti sekä esittäneet talousarviomäärärahojen muutoksia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Myös kaupunginhallitus on käsitellyt lautakuntien talousennusteita kokouksissaan, joten talousarviorylitykset ovat oletettavasti olleet kaupungin johdon ennakoitavissa jo ennen tilinpäätöksen laadintaa.

Kuntalain 65 §:n mukaan tulee ennakoitua talousarviomäärärahojen ylitykset viedä kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi jo sen tilikauden aikana, jota ne koskevat. Turun kaupungin vuoden 2013 talousarvion määrärahaylityksiä ei ole käsitelty kaupunginvaltuustossa lainkaan ennen tilinpäätöksen 2013 käsittelyä, mikä myös on todettu toimintakertomuksessa.

- Ennakoidut talousarvion määrärahojen ylitykset tulee kuntalain 65 §:n mukaan viedä valtuuston käsiteltäväksi jo tilikauden aikana.

Tilintarkastuskertomuksessa tulemme esittämään seuraavaa:

Tarkastuksen tulokset

- Vuoden 2013 talousarvion sitovien määrärahojen ylityksiä on tapahtunut eräiden tehtäväalueiden kohdalla. Sosiaali- ja terveyslautakunnan määrärahan ylitys 12,1 milj. euroa ja kasvatus- ja opetuslautakunnan määrärahan ylitys 2,9 milj. euroa ovat huomattavan suuria, ja ylitykset ovat olleet ennakoitavissa jo tilikauden aikana. Muistutuksena esitämme, että toimenpiteisiin määrärahan käytön vähentämiseksi ei ole tilikauden aikana ryhdytty eikä ta-

lousarviomuutosta esitetty. Muilta osin kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta edellyttäen, että valtuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksina mainitut talousarviopoikkeamat ja talousarvion sitovuussäännösten noudattamatta jättämisen.

5 Riskiarviointi

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä on laadittu yleisellä tasolla. Vaikuttaa siltä, että säännönmukaista ja systemaattista riskiarviointia ei ole järjestetty kaupungilla.

Kuntalain muutoksen myötä kaupungin tulee kiinnittää huomiota riskienhallintaan ja järjestää se asianmukaisesti. Tilintarkastaja lausuu vuoden 2014 tilintarkastuskertomuksessa riskienhallinnan järjestämisestä.

5.1 Hanketarkastukset

Meillä on ollut suuria vaikeuksia saada tietoa projektikohtaisista kustannuksista. Tarkastukset ovat kohdistuneet valtioneosuus- ja TEKES hankkeisiin. Tiedonsaanninvaikeus on koskenut palkkoja ja menojen maksatusta. Asiaa ei helpota se, että hanketarkastusten lausunnot tulee antaa hyvinkin lyhyellä aikavälillä.

Kehitettävää on sekä meillä että Turun kaupungilla. Jos ei muu auta hankkeiden palkkatiedot, menot ja niiden maksatukset tulee viedä erilliselle projektikirjanpidolle. Nyt ne ovat erillisellä projektitulilla.

Kuntalain 74 §:n nojalla ” Tarkastuslautakunnalla ja tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita tarkastuslautakunta tai tilintarkastaja pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.”

5.2 Yleiset havainnot

Tasekirja

Tilinpäätös sisältää kuntalain 68 §:n mukaisesti taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Konsernitilinpäätös sisältää 68a §:n mukaisesti konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmän sekä konsernin rahoituslaskelman. Tilinpäätös sisältää kaksi liikelaitosta (Kiinteistöliikelaitos ja Vesiliikelaitos) sekä kolme taseyksikköä (Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos, Turun Työterveystalo ja Vahinkorahasto), joiden eriytetyt tilinpäätökset on esitetty osana tilinpäätösinformaatiota.

Toimintakertomusosa sisältää laskelmat kaupungin ja konsernin tilikauden tuloksen muodostumisesta, rahoituksesta ja taseasemasta sekä analyysit laskelmien sisällöstä, muutoksista edellisvuoteen verrattuna ja merkittävimmistä eristä.

Tarkastuksessa havaitsemamme vähäisemmät virheet ja puutteet on käyty läpi kaupungin laskentayksikön kanssa ja ne tullaan korjaamaan lopulliseen, valtuuston hyväksyttäväksi menevään tasekirjaan.

- Tilinpäätös sisältää kuntalain sekä kirjanpitolain ja -asetuksen säännösten ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaiset osiot ja laskelmat. Tarkastuksemme perusteella meillä ei ole erityistä huomautettavaa tasekirjan sisällöstä tai rakenteesta.

Tilikauden tulos, talouden tunnusluvut, oma pääoma ja talouden tasapaino

Seuraavassa taulukossa on esitetty tilinpäätöksen tuloksen muodostuminen verrattuna edellisvuoden tulokseen sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

Turun kaupunki (miljoonaa euroa)	kaupunki			konserni		
	1.1.-	1.1.-	1.1.-	1.1.-	1.1.-	1.1.-
	31.12.2013	31.12.2012.	31.12.2011	31.12.2013	31.12.2012.	31.12.2011
Toimintakate	-1 007,0	-964,2	-908,1	-905,2	-858,4	-805,8
Verotulot	680,2	638,8	637,9	680,2	638,8	638,0
Valtionosuudet	344,4	345,6	325,0	344,4	345,6	325,0
Rahoitustuotot ja -kulut	25,1	25,2	12,6	-22,8	-22,5	-33,0
Vuosikate	42,7	45,4	67,4	96,6	103,5	124,2
Poistot ja arvonalentumiset	-54,0	-57,9	-54,6	-110,4	-111,6	-103,4
Satunnaiset erät	30,9	21,7	-3,1		-0,1	-3,1
Tilikauden tulos	19,6	9,2	9,7	-13,8	-8,2	17,7
Tilinpäätössiirrot	-3,6	-0,7	-3,0	-14,1	-2,8	-9,6
Vähemmistöosuudet	-			-1,0	-0,1	0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	16,0	8,5	6,7	-28,9	-11,1	8,2

Kaupungin oman pääoman määrä on seuraava:

Turun kaupunki (miljoonaa euroa)	kaupunki		konserni	
	31.12.2013	31.12.2012.	31.12.2013	31.12.2012.
Peruspääoma	602,0	602,0	602,0	602,0
Säätiöiden peruspääomat	-	-	0,0	0,0
Muut omat rahastot	24,0	24,1	123,8	122,6
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	108,9	100,4	87,5	99,6
Tilikauden yli-/alijäämä	16,0	8,5	-29,0	-11,1
Oma pääoma yhteensä	750,9	735,0	784,3	813,1

Huolimatta siitä, että kaupungin tilikauden 2013 tulos on ylijäämäinen ja taseessa 31.12.2013 on kertyneitä edellisten tilikausien ylijäämiä, haluamme kiinnittää huomiota toimintakatteen ja vuosikatteen vuosittaiseen heikkenemiseen. Tosin Turun sataman yhtiöittäminen heikentää vertailukelpoisuutta.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutumisvertailussa on esitetty talousarvion osien eli käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosien toteutumisvertailut. Tuloslaskelma- ja rahoitusosan toteutumisvertailut on laadittu suositusten mukaisesti peruskaupungista sisäiset erät sisältäen, mutta liike-

laitokset nettoperiaatteella. Tasekirjassa on liikelaitosten erillistilinpäätösten yhteydessä esitetyt laskelmat liikelaitosten vaikutuksesta kaupungin talouteen tulos- ja rahoituslaskelmien muodossa, mikä yhdistää liikelaitosten ja peruskaupungin toteumavertailuluvut yhteen. Lisäksi talousarvion toteutumisvertailuihin on sisällytetty konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisvertailut.

Kirjanpidon tositeaineisto ja tilinpäätöstä varmentava dokumentaatio

Hyvän kirjanpitotavan mukaan tositteen sisällöstä käy selkeästi ilmi, millä oletuksilla ja laskentasaännöillä tositteen luvut on laskettu (Kilan yleisohje Kirjanpidon menetelmistä ja aineistosta 1.2.2011). Tarkastuksemme yhteydessä havaitsimme, että monista muistiotositteista puuttuivat liitteet, joista olisi käynyt ilmi tehdyn kirjausten peruste.

- Vastaisuudessa muistioihin tulee liittää tausta-aineisto, josta käy ilmi muistion kirjaus- ja laskentaperuste eli päätös, lasku tai muu erittely.

Kirjanpitolain 3 luvun 13§:n mukaan tilinpäätöstä ja toimintakertomusta varmentamaan on laadittava tase-erittelyt. Ne ovat yksityiskohtaisia ryhmittäisiä luetteloita (KPA 5:1.1 §). Yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta 14.12.2010 todetaan, että erittelyä ei tarvitse laatia omasta pääomasta eikä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista. Samaisessa ohjeessa kuitenkin todetaan, että käytännössä näitäkin koskevien luetteloiden laatiminen on suositeltavaa tarkastettavuuden varmistamiseksi ja esimerkiksi kirjanpitoasetuksen mukaisten liitetietojen aikaansaamiseksi. Tase-erittelyjen tarkoituksena on eritellä tarvittaessa nimike- tai tositekohtaisesti kunkin tase-erän sisältö.

Tarkastuksessamme ei kaikilta osin ollut käytettävissä valmiita tase-erittelyjä, joiden perusteella olisi voinut selvittää kunkin tase-erän sisältö. Käsittelemme mukaan puutteisiin vaikutti osaltaan viivästynyt tilinpäätöksen laadinta-aikataulu.

- Seuraavaan tilinpäätökseen tulee laatia selkeät tase-erittelyt, joiden avulla pystytään suoraan johtamaan taseessa esitetyt luvut kirjanpitoon. Tase-erittelyjen tulisi pääsääntöisesti olla käytettävissä siinä vaiheessa, kun tilinpäätöstarkastusta tehdään.

Tarkastuksen yhteydessä todettiin, että SAP-järjestelmästä ei saada sellaista kirjanpidon tuloslaskelmaa ja tasetta, joista olisi suoraan johdettavissa tilinpäätöksessä esitetyt, vain ulkoiset erät sisältävät tuloslaskelma ja tase. Laskelmat ovat osa hyvän kirjanpitotavan edellyttämää aukotonta kirjausketjua. Käytössämme olleissa raporteissa oli mukana myös sisäisiä eriä eikä saamamme tiedon mukaan laskelmia voinut ajaa ilman niitä.

- Suosittelemme selvittämään, miten SAP-järjestelmästä pystyisi tulostamaan sellaiset tuloslaskelman ja taseen, jotka yksiselitteisesti täsmäyvät tasekirjassa esitettyihin, vain ulkoiset erät sisältäviin laskelmiin.

Laadintaperiaatteet ja vertailukelpoisuus

Konsernihallinto on 26.11.2013 antanut ohjeen tilinpäätöksen 2013 laadinnasta ja kaupunkikonsernin tytäryhteisöille on lähetetty ohjeet tietojen toimittamiseksi konsernitalinpäätöstä varten. Käsittelemme mukaan kaupungin ja kaupunkikonsernin tilinpäätökset on laadittu noudattaen voimassa olevaa tilinpäätöksen laadintaa koskevaa säännöstöä.

- Meillä ei ole huomautettavaa tilinpäätöksessä käytettyihin laadintaperiaatteisiin.

Turun kaupungin organisaatorakennetta uudistettiin 1.1.2013 alkaen. Kaupungissa on nyt viisi pääasiallista toimialaa: hyvinvointitoimiala, sivistystoimiala, ympäristötoimiala, vapaa-aikatoimiala ja kiinteistötoimiala. Kullakin toimialalla on siitä vastaava lauta- tai johtokunta. Samalla aikaisemmat Tilaliikelaitos ja Kiinteistöliikelaitos yhdistettiin yhdeksi Kiinteistöliike-

laitokseksi. Organisaatorakenne on selostettu toimintakertomuksessa ja se on huomioitu tilinpäätöksen toteumavertailuissa.

Satamaliiketoiminta yhtiöitettiin 1.1.2013 alkaen Turun Satama Oy:hyn. Yhtiöittämisen vaikutus kaupungin laskelmiin on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa eikä kaupungin laskelmia ole muutettu vertailukelpoiseksi kokonaisuudessaan. Yhtiöittämisestä syntynyt konsernin sisäinen myyntivoitto, yhteensä 30,9 milj. euroa, on esitetty satunnaisena tuottona.

- Yhtiöittämisen vaikutukset tilinpäätösten vertailukelpoisuuteen on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

5.3 Tilinpäätöseräkohtaiset havainnot

Toimintatuotot ja kulut

Tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä kävimme keskusteluja tilinpäätöksen laadinnasta vastaavien henkilöiden kanssa. Tilinpäätöstarkastukseen sisältyi ostolaskujen jaksotuksen tarkastusta sekä toimintatuotoista mm. myyntivoittojen tarkastusta.

- Tarkastuksemme perusteella voimme todeta, että toimintatuotot ja – kulut on jaksotettu tilinpäätökseen riittävällä tarkkuudella suoriteperusteisesti oikein.

Henkilöstökulut

Tilinpäätökseen on jaksotettu kertyneiden lomaoikeuksien mukaiset lomapalkat, lomarahat ja säästövapaat. Jaksotus perustuu palkanlaskennan järjestelmän tuottamaan listaukseen ja siinä on huomioitu myös lomapalkkojen sivukulut.

Lakisääteisten henkilöstövakuutusten – työttömyys-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutukset – maksut on jaksotettu tilinpäätökseen 2013 siten, että taseessa esitetään työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksujen ennakot omilla tileillään ja vastaavasti toteutuneet maksut omilla tileillään. Näiden erotus vastaa sitä määrää, mikä on arvioitu vuodelta 2013 tulevaksi tasausmaksuksi.

Palkkahallinnossa verrataan kuukausittain maksetut palkat, ennakonpidätykset ja sotut vs. Personecin palkka-aineiston tiedot. Kirjanpitoon täsmäytystä ei tehdä.

- Lomapalkkojen osalta todettiin, että konsernihallinnon, hyvinvointitoimialan ja ympäristötoimialan osalta mainittujen toimialojen toimittamat lomapalkkalistaukset eivät täsmänneet yhteenvetotaulukkoon, jonka perusteella jaksotus kirjattiin tilinpäätökseen. Saadun selvityksen mukaan ero johtuu siitä, että henkilöitä on siirtynyt toimialojen välillä eikä lomapalkkalaskenta ole pysynyt perässä siirrymissä. Kokonaistasolla laskettaen nuo kolme toimialaa yhteensä erottaa 0,6 milj. euroa siten, että taseessa on vähemmän. Tässä erossa ei ole vielä huomioitu sivukulujen osuutta.
- Suosittelemme, että palkka-aineiston ja kirjanpidon välillä tehdään dokumentoitu täsmäytys kuukausittain, jotta varmistetaan kirjanpidon ja palkkajärjestelmän keskinäinen täsmävyys.
- Henkilöstökulujen jaksotuseriaatteissa ei havaittu muilta osin olennaista huomautettavaa.

Verotulot ja valtionosuudet

Tuloslaskelmassa esitetty verotulojen määrä täsmää määrään, jonka verohallinto on ilmoittanut tilittäneensä Turun kaupungille vuoden 2013 aikana.

Tuloslaskelmaan kirjatut käyttötalouden valtionosuudet vastaavat ministeriöiden näistä antamia tietoja.

Investointivaraus

Kaupungin taseeseen sisältyy vapaaehtoisia varauksia 18,5 milj. euroa, joka muodostuu kokonaisuudessaan Kiinteistöliikelaitoksen erillistilinpäätöksessä muodostetusta investointivarauksesta. Investointivarausta on lisätty tilinpäätöksessä 2013 8,0 miljoonaa euroa.

Vapaaehtoisten varausten lisäksi voidaan pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Poikkeuksena tästä on se, että liikelaitoksen tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus enintään kunnan kumulatiivisiin ylijäämäerien määrään. Sekä Turun kaupungin että sen Kiinteistöliikelaitoksen tilikauden 2013 tulos on ylijäämäinen, jolloin varauksen lisäys on kirjanpito-ohjeiden mukainen.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen (taseen laatimisesta 14.12.2010) mukaan investointivarauksella katettava kohde on yksilöitävä kunnan taloussuunnitelmassa. Tilinpäätöstietojen mukaan nyt muodostettu investointivaraus on kohdennettu ”VR konepaja-alueen rakentamiseen” 5,0 milj. euroa ja ”Yli-Maarian koulun rakentamiseen” 3,0 milj. euroa. Turun kaupungin ja sen Kiinteistöliikelaitoksen tulee huolehtia, että paitsi nyt muodostetulle myös aiemmin tehdyille investointivaraukselle on käyttösuunnitelma kaupungin taloussuunnittelukaudella.

Pakolliset varaukset

Kaupungin taseeseen sisältyy pakollisia varauksia 14,9 miljoonaa euroa. Suurin varauksista on KuEL:n ulkopuolisista eläkesitoumuksista johtuva varaus, jonka suuruus, 8,8 miljoonaa euroa, vastaa Kuntien eläkevakuutuksen arviota vastuusta.

Pakollisiin varauksiin sisältyy myös varaus jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkamiseen, 2,5 miljoonaa euroa sekä ympäristövelvoitteita varten tehty varaus, 3,6 miljoonaa euroa. Varauksen määrät perustuvat arvioihin tulevien kustannusten määrästä ja niitä arvioidaan vuosittain.

Rahoituserät

Kaupungin korollisten ottolainojen suuruus oli vuoden 2013 lopussa noin 499 miljoonaa euroa. Rahoitusraportin mukaan lainoista oli suojattu koronvaihtosopimuksin noin 375 miljoonaa euroa. Efektiivinen lainojen korko suojaukset huomioiden oli vuonna 2013 noin 1,8 %. Koronvaihtosopimusten yhteenlaskettu käypä arvo oli 31.12.2013 negatiivinen -22,8 miljoonaa euroa johtuen alhaisesta markkinakorkokannasta.

Arvonlennuskirjauksia arvopapereista oli vuonna 2013 kirjattu 1,4 miljoonaa euroa (suurimmat Outokumpu -0,9 miljoonaa euroa ja Norske Skogsindustri - 0,2 miljoonaa euroa) ja arvonalennusten palautuksia oli kirjattu 1,8 miljoonaa euroa (suurimmat Finnair 0,1 miljoonaa euroa, Nokia 0,9 miljoonaa euroa ja Sancorp 0,2 miljoonaa euroa).

Vuoden 2014 lainanottosuunnitelmana on ottaa uutta velkaa noin 100 miljoonaa euroa. Velkaantumisen lisääntymiseen on syytä kiinnittää huomiota ja etsiä vaihtoehtoja sopeuttaa talous vastaamaan kasvavia velanhoitokuluja.

5.4 Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloksen muodostuminen

Konsernin tuloksen muodostuminen verrattuna kaupungin omaan tulokseen on esitetty alla olevassa taulukossa:

Turun kaupungin tilikauden tulos	16,0
Tytäryhteisöjen tulokset yhteensä (al konserneineen)	30,3
Osuudet kuntayhtymien tuloksista yhteensä	-0,9
Erillistilinpäätökset yhteensä	45,4
Tulosvaikuttavat konsernieliminoinnit:	
Tulos Turun Satama Oy:n yhtiöittämisestä	-32,5
Konsernin sisäisten ostojen aktivoinnit (myyjällä tuottona, ostajalla käyttöomaisuudessa)	-28,7
Turku Energian maksama osinko	-16,0
Poisto-oikaisu (käyttöomaisuuden sisäisistä katteista sekä kiinteistöyhtiöiden suunnitelman mukaisten poistojen oikaisu nettona)	6,2
Eliminoinnit rahoituseristä (muut kuin osingot)	-2,8
Tulososuus osakkuusyhtiöistä	0,1
Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden tuloksista	-0,9
Muiden eliminointien vaikutus	0,4
Konsernin tulos	-28,8

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunkikonsernin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin määräysvallassa olevat 45 tytäryhteisöä, 3 kuntayhtymäosuutta sekä 3 merkittävintä osakkuusyhtiötä. Yhdistelemättä on jätetty tilinpäätöksen liitetiedoissa mainitut 7 yhteisöä, joiden yhdistelemättä jättämisestä on kaupunginhallituksen tekemä päätös vuodelta 2003. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Merkittävin muutos konsernirakenteessa on satamaliiketoiminnan yhtiöittäminen 1.1.2013 alkaen Turun Satama Oy:hyn.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu keskinäiset liiketapahtumat ja keskinäinen omistus sekä konserniyhtiöiden välisistä liiketapahtumista syntyneet käyttöomaisuuden sisäiset katteet. Kuntayhtymien tilinpäätökset on yhdistelty omistuosuuden mukaisessa suhteessa ns. rivi riviltä. Sekä tytäryhteisöjen että kuntayhtymien yhdistelyssä on käytetty alakonsernitilinpäätöksiä siltä osin kuin niitä on. Tytäryhtiöiden konsernin ulkopuolisen omistuksen vastaava osuus tyttärien tuloksista ja omasta pääomasta on erotettu vähemmistöosuudeksi.

- Tarkastuksemme perusteella on Turun kaupungin konsernitilinpäätös laadittu noudattaen kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laadinnasta annettuja ohjeita.

6 Muut asiat

6.1 Raportointimme tilikauden aikana

Olemme laatineet tilikauden 1.1.–31.12.2013 aikaisesta tarkastuksestamme seuraavat kirjalliset muistiot:

- Raportti tilintarkastuksen etenemisestä marraskuu 2013 (26.11.2013)
- Raportti tilikauden aikaisesta tarkastuksesta syksy 2013 (21.1.2014)

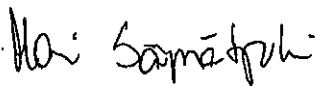
Turussa 6. toukokuuta 2014

Leif-Erik Forsberg
JHFT, KHT

Jorma Nurkkala
JHFT, KHT

Mari Säynäsjoki
KHT

Jakelu: Tarkastuslautakunta
Kaupunginjohtaja Aleksi Randell
Talousjohtaja Jukka Laiho
Laskentapäällikkö Seija Liinoja
Konsernilaskennan päällikkö Merja Vuorinen